

Lezen

Voorlezen als een pro

vr̥t

Lezen: Voorlezen als een pro

Welkom bij de EDUbox Lezen: Voorlezen als een pro!

Kreeg jij als kind in bed **een verhaaltje voorgelezen** voor het slapengaan? En doen je ouders dat nu nog altijd? Waarschijnlijk niet. Van zodra kinderen zelf leren lezen, dooft die gewoonte vaak uit. Jammer, want **ook als tiener** blijft voorlezen en voorgelezen worden belangrijk.

Waarom dat zo is en hoe je iedereen aan je lippen doet hangen, ontdek je hier!

Deze EDUbox is het resultaat van een samenwerking tussen

Het Leesoffensief

01

Het belang van leestekens

Klasgesprek

- ☐ Werd er thuis voorgelezen vroeger?
- ☐ Wie deed dit?
- ☐ Wat werd er dan voorgelezen?
- ☐ Wanneer lees jij zelf luidop?

M f a

Video

Actrice Daphne Paelinck uit Thuis loodst je door deze EDUbox. Ze vertelt wat acteren met lezen te maken heeft en neemt je mee achter de schermen van de serie Thuis.

1. Als je leestekens schrappt ...

Ook in tijden van smartphones blijft 'ouderwets' voorlezen populair. Gelukkig maar, want het is veel meer dan een leuk tussendoortje. Het **boost je woordenschat** en **prikkelt je fantasie én tekstbegrip**. Dat is dan weer belangrijk voor de vlotheid waarmee je voorleest.

Maar hoe goed je voorleest, hangt ook af van de momenten waarop je zwijgt. De pauzes in de tekst worden namelijk aangegeven door leestekens.

Video

Daphne Paelinck leest aan de lopende band scripts voor haar job. Ze legt uit waarom leestekens zo belangrijk zijn.

Let op!

Tegenwoordig worden vaak **emoji's** gebruikt om een zin mee af te sluiten. Denk maar aan berichten op sociale media. Dat kan perfect! Maar in geschreven teksten spelen leestekens wel een belangrijke rol. Zij kunnen de tekst een totaal andere betekenis geven. Kijk maar naar deze voorbeelden! Begrijp jij het verschil in de betekenis?

Ik hou van je, mama 💜

Ik hou van je mama 💜

Ik hou van kinderen, eten en reizen 🍕

Ik hou van kinderen eten en reizen 🍕

Schiet op, oma 🖐️

Schiet op oma 🖐️

Leestekens zijn dus heel belangrijk. Maar wist je dat je jouw voorleesskills nog een extra niveau hoger kan tillen door rekening te houden met **VITA**?

Hoor je het nu donderen in Keulen? Geen probleem, scrol snel door naar het volgende hoofdstuk en het wordt je allemaal duidelijk!

02

Voorlezen met VITA

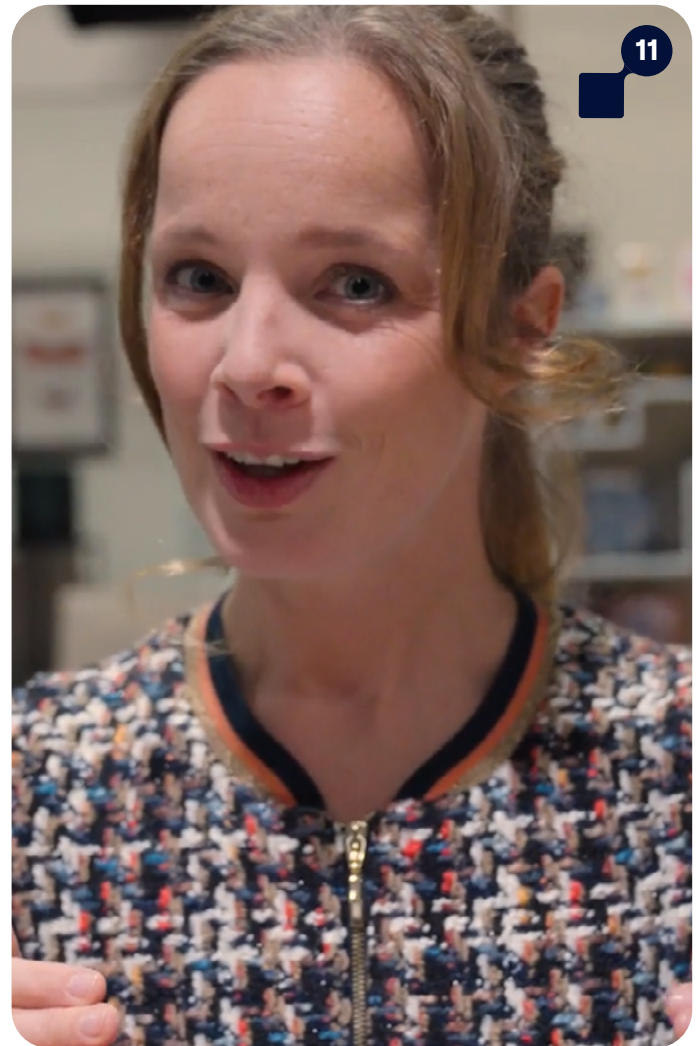
Opdracht

Scan de code met je smartphone. Lees het volgende script voor samen met je groep. Geef iedereen een rol.

Video

Bekijk nu het eigenlijke televisiefragment. Wat valt je op aan de stem van de acteurs?

Opdracht

Nu gaan we hetzelfde script nog eens beluisteren. Dit keer is het ingesproken door een robot. Bespreek nu volgende vragen in groep:

- ☐ Wat is het verschil met de televisieversie?
- ☐ Welke versie vind je het meest aangenaam?
- ☐ Hoe zou dat komen?

Video

Hoe **meer gevoel** je in je stem legt bij het voorlezen, hoe **aangenamer** het is om naar te luisteren. Maar hoe doe je dat precies? Daphne Paelinck laat het zien tijdens de repetitie van de scène die je daarnet hebt bekeken.

Je legt dus gevoel in je stem door gebruik te maken van **VITA: volume, intonatie, tempo en articulatie**. We leggen het nog even voor je uit in volgende fiche.

Volume

Spreek luid genoeg, dan kom je zelfzeker over. Durf af te wisselen met een zachtere stem. Zo houd je het interessant.

Intonatie

Elke zin heeft een melodie. Bij een vraag gaat de intonatie omhoog. Als je een bepaald woord wil benadrukken, gaat de intonatie omlaag. Die afwisseling houdt je verhaal levendig.

Tempo

Spreek rustig. Het is vermoeiend om te luisteren naar iemand die te snel of te langzaam praat. Durf soms ook, voor de variatie, versnellen of vertragen.

Articulatie

Spreek de woorden en klanken duidelijk en nauwkeurig uit. Als je woorden of letters inslikt, ben je slecht verstaanbaar.

Opdracht

- ☐ Scan de code met je smartphone.
- ☐ Lees de tekst **in stilte**.
- ☐ Lees de tekst **om de beurt voor**, maar elk met een ander gevoel. De eerste spreker is woedend, de tweede spreker is verdrietig, de derde spreker is gehaast.

03

Aan de slag

Video

Je leerde al dat hoe meer **gevoel** je in je stem legt tijdens het voorlezen, hoe aangenamer het is om naar te luisteren. Ook **leestekens** spelen een belangrijke rol. Nu mag je tonen of je dit onder de knie hebt! Daphne Paelinck legt in de video uit wat je precies moet doen.

Opdracht

- ☐ Bekijk de volgende **scène uit Thuis** aandachtig. Wat valt je op? Waar zouden de personages het over hebben?
- ☐ Bekijk de scène **een tweede keer**. Let goed op de **gezichtsuitdrukking** van de personages. Bestudeer **hun gebaren**. Hoe voelen ze zich, denk je?
- ☐ Speel de scène **een derde keer** af en schrijf het script. Je mag zelf invullen wat de personages zeggen!
- ☐ **Verdeel** de rollen in je groep. Wie speelt welk personage?
- ☐ **Spreek** de scène **in**! Speel de scène af **zonder geluid**. Lees tegelijk het script voor. **Neem op** met de dictafoon-app van je smartphone.
- ☐ Mail je opname naar je leerkracht.

Belangrijk

1. Let bij het voorlezen op **VITA**.
2. Hou rekening met **leestekens**.
3. Praat **niet te snel**.

Klasgesprek

Speel met de hele klas **The Masked Reader**. De leerkracht laat verschillende geluidsfragmenten horen en jij moet raden van welk groepje ze zijn. Let ook op VITA. Welk groepje heeft **de regels het best toegepast**?

Video

Benieuwd hoe de scène in het echt klinkt? Bekijk dan hier het originele fragment!

04

Conclusie

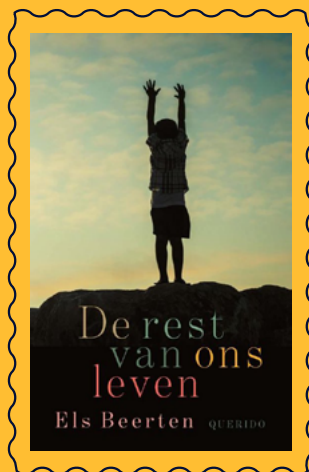
De voorleesmuur

Luister je graag naar voorgelezen teksten? En is lezen wat minder evident? Dan zijn **luisterboeken** iets voor jou! Je kan ze in de zetel beluisteren of tijdens een wandeling, en je vindt ze zowel online, als in de boekenhandel of in de bib. Ze bestaan in **allerlei genres**! Wij geven je al een voorproefje met **de voorleesmuur** op de volgende slide.

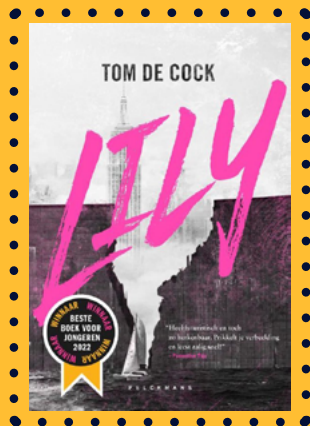
© Siska Goeminne, Raak me dan, als je kan, De Eenhoorn 2012

© Els Beerten, De rest van ons leven, Querido (Singel uitgeverijen) 2022

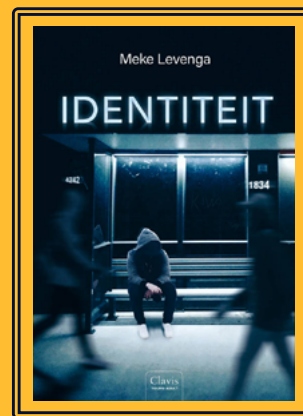

© Sandra J. Paul, Paniek, Hamley Books 2021

© Tom De Cock, Lily, Pelckmans 2021

**Klik op de boeken
of scan de QR-code**

© Meke Levenga, Identiteit, Clavis bvba 2022

05

Meer weten

Wil je na deze box nog meer te weten komen over lezen en boeken? In dit laatste deel krijg je nog heel wat links waar je terechtkunt voor extra informatie.

Boekenzoeker

Aan de hand van criteria die jij kiest, geeft Boekenzoeker je boekentips, aangepast aan jouw leeftijd en wensen.

<https://www.boekenzoeker.be>

Iedereen Leest

Iedereen Leest coördineert campagnes en programma's rond lezen en brengt kennis over leesbevordering en leesplezier samen.

<https://www.iedereenleest.be>

Lees-wijzer

Lees-wijzer richt zich tot jonge lezers én tot de volwassenen die hen met literatuur in contact brengen.

<https://www.lees-wijzer.be>

De Leesjury

De Leesjury is een leesclub voor kinderen en jongeren waarin je een aantal boeken leest en er met je leeftijdsgenoten over kan praten.

VRT Lees mee op VRT MAX

Dit is een interessante webpagina met recente interviews en boekenitems.

<https://www.vrt.be/vrtmax/themas/vrt-lees-mee/>

Wekelijkse VRT Lees mee – nieuwsbrief

Ontvang wekelijks leestips en het meest recente boekennieuws uit alle programma's van VRT. Inschrijven op:

<https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/opdracht/kernopdrachten/cultuur/vrt-lees-mee/>

“De vijf boeken van de week” op VRT NWS

Dit is een selectie van 5 boeken uit interviews van de voorbije week.

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/rubrieken/cultuur-en-media/boeken/>

‘Leesbaar’ met Annelies Moons en Joris Hessels, ism Radio 1

Dit is een podcast met boekenrecensies en leestips.

<https://www.vrt.be/vrtmax/podcasts/radio1/l/leesba-a-r/>

‘Read This’ met Shania Gooris en booktokkers, ism MNM

Dit is een podcast met recensies en tips over Young Adult-romans

<https://www.vrt.be/vrtmax/podcasts/mnm/r/read-this-/>

Het jongerenplatform van het Literatuurmuseum

Een platform waarop jongeren een young adult boek kunnen kiezen.

<https://literatuurmuseum.nl/nl/ontdek-en-beleef/vindjouwyaboek>

Rijke teksten

Een website met voorbeelden van rijke teksten voor leerlingen van 6 tot 18 jaar. Ook leer je hier wat een rijke tekst is en hoe je ze herkent.

<https://rijketeksten.org>

Wablief

Een platform dat de wereld begrijpelijk wil maken voor iedereen met nieuws en boeken die eenvoudig en duidelijk zijn.

<https://www.wablief.be/>

Jongerenpoëzie van Cultuurkuur

Een tweejaarlijks event waarbij leerlingen uit de eerste en tweede graad van het secundair onderwijs Poëziesterren toedichten aan hun favoriete gedicht.

<https://www.cultuurkuur.be/jongerenpo%C3%ABzie>

Poëziweek

Op deze website vind je alles wat er tijdens de jaarlijkse poëziweek te doen, te zien en te horen is.

<https://www.poeziweek.com/>

Poëziecentrum

Dit is een kenniscentrum voor Nederlandstalige poëzie waar onder meer de poëziekrant wordt gemaakt.

<https://www.poeziecentrum.be/>